

Az opera cselekménye

A hamburgi műsorfüzet alapján

(https://www.ndr.de/orchester_chor/elbphilharmonieorchester/konzerte/programmheft1392.pdf)

GYÖRGY LIGETI (1923 – 2006)

Le Grand Macabre

Oper in vier Bildern

Libretto von Michael Meschke und György Ligeti

frei nach Michel de Ghelderodes Schauspiel „La Balade du Grand Macabre“

Entstehung: 1974–77; revidiert 1996 | Uraufführung: Stockholm, 12. April 1978; Salzburg, 28. Juli 1997

Szenische Aufführung in englischer Sprache

Autohupen-Vorspiel

Erstes Bild

Ein verlassener Friedhof in Breughelland. Der betrunkene Weinschmecker Piet vom Fass tritt auf und sieht das Liebespaar Amanda und Amando, die gerade auf der Suche nach einem ungestörten Ort für ihr Schäferstündchen sind. Aus einem Grab entsteigt Nekrotzar, der personifizierte Tod, und verkündet den noch in derselben Nacht bevorstehenden Weltuntergang durch einen Kometeneinschlag. Er macht Piet zu seinem Diener. Derweil ziehen sich Amanda und Amando, unbeeindruckt von der Weltuntergangsbotschaft, in das nunmehr frei gewordene Grab zurück. Nekrotzar reitet auf Piet in die Stadt.

Zweites Autohupen-Vorspiel

Zweites Bild

Im Haus des Hofastrologen Astradamors. Mescalina, seine Frau, maltätiert ihren Gatten in einem Sado-Maso-Akt mit der Peitsche und einer schrecklichen Spinne und jagt ihn zum Teleskop. Betrunknen vom Rotwein schläft Mescalina ein und träumt davon, dass Venus ihr einen besseren Mann bringen möge. Tatsächlich tritt Nekrotzar mit Piet auf. Der Höllenfürst tötet Mescalina mit einem Vampirbiss in den Hals. Astradamors ist erleichtert und bringt die Leiche mit Piet in den Keller. Triumphierend verkündet Nekrotzar abermals das Ende der Welt. Astradamors ist froh, nun endlich Herr im Haus zu sein. Alle drei brechen zum Fürstehof auf.

— Pause —

Türklingel-Vorspiel

Drittes Bild

Der infantile Fürst Go-Go, Herr über Breughelland, wird von seinen beiden Ministern tyrannisiert. Sie sind Vertreter der Schwarzen und der Weißen Partei, die sich ideologisch jedoch nicht unterscheiden. Trotzdem streiten die beiden Minister unablässig, verlangen enorme Steuererhöhungen und drohen mit Rücktritt. Fürst Go-Go denkt nur ans Essen und akzeptiert schließlich alles, um seine Ruhe zu haben. Der Chef der Geheimen Politischen Polizei (Gepopo) tritt auf und berichtet von einem Volksaufstand, der durch die Nachricht vom bevorstehenden Kometeneinschlag ausgelöst wurde. Das Volk ruft nach dem Fürsten, dieser tritt vor die Menge. Der Gepopo-Chef kehrt als Spinne und Polyp verkleidet zurück und warnt in Panik vor einer mysteriösen Gestalt. Zunächst erscheint indes der über den Tod seiner Frau nach wie vor frohe Astradamors, der gemeinsam mit Fürst Go-Go zu tanzen beginnt. Eine Sirene kündigt dann den Auftritt Nekrotzars an, der siegesgewiss und in apokalyptischen Bildern das Jüngste Gericht beschwört. Dankend nimmt er Piets Rotwein an, der für ihn das Blut seiner menschlichen Opfer symbolisiert. Am Ende sind Astradamors, Go-Go, Piet und Nekrotzar völlig betrunken – und verpassen den Weltuntergang.

Zwischenspiel

Viertes Bild (Epilog)

Friedhof wie im ersten Bild. Piet und Astradamors glauben, dass sie tot und im Himmel seien. Go-Go fürchtet, der einzig Überlebende zu sein, wird von drei Raufbolden allerdings eines Besseren belehrt. Nekrotzar ist enttäuscht, die Welt nicht vernichtet zu haben. Mescalina entsteigt dem Grab und erkennt in Nekrotzar ihren ersten Mann. Sie gerät in Streit mit den beiden herbeigeführten Ministern, die davon überzeugt sind, nur das Beste fürs Volk gewollt zu haben. Piet und Astradamors werden zum Rotwein eingeladen und erkennen daran, dass sie noch am Leben sind. Nekrotzar lässt sich voller Enttäuschung wieder ins Grab führen und verschwindet. Die Sonne geht auf. Amanda und Amando, die von der nahenden Katastrophe nichts mitbekommen haben, steigen aus ihrem Versteck. Alle tanzen und singen davon, dass man sich nicht vor dem Tod fürchten müsse.

Ende des Konzerts gegen 22.30 Uhr

Autóduda-előjáték

Első kép

Elhagyatott temető Breughellandban. A lerészegedett borissza, Piet vom Fass lép a színpadra, és észrevesz egy szerelmespárt, Amandát és Amandót: épp egy helyet keresnek, ahol semmi sem zavarhatja légyottjukat. Egy sírból kimászik Nekrotzar, a megszemélyesített halál, és bejelenti, hogy még azon az éjen be fog következni a világvége: egy üstökös becsapódása fogja okozni. Szolgájává teszi Pietet. Eközben Amanda és Amando, mit sem törődve a világvégével kapcsolatos híradással, visszavonul az immár üressé vált sírboltba. Nekrotzar Piet hátán a városba lovagol.

Második autóduda-előjáték

Második kép

Az udvari asztrológus, Astradamors házában. Házastársa, Mescalina, ledorongolja az urát, egy szadomazochista aktusban ostorral csapdossa, végül pedig egy iszonytató pókkal a távcsőhöz zavarja. Mescalina berúg a vörösborból, és elalszik. Álmában megjelenik Venus, akitől egy jobb férfiút kér. És lám, már meg is jelenik Nekrotzar Piettel. A Pokol fejedelme vámpírcsókjával nyakon találja Mescalinát, és megöli. Astradamors megkönnyebbül, a holttestet pedig Piet segítségével a pincébe cipeli. Győzedelmesen hirdeti meg Nekrotzar újra a világvégét. Astradamors örül, hogy végre ő az úr a házban. Mindhárman felkerekednek a hercegi udvarba.

--- Szünet ---

Ajtócsengő-előjáték

Harmadik kép

Az infantilis Go-Go herceget, Breughelland uralkodóját, rettegésben tartja két minisztere. A Fekete és a Fehér párt képviselői, ideológiailag azonban nem különböznek egymástól. A két miniszter ennek ellenére folyamatosan civakodik, hatalmas adóemeléseket követelnek, és lemondással fenyegetőznek. Go-Go herceg csak az evésre gondol, és végül mindenbe beleegyezik, csak hogy nyugalma legyen. A Titkosrendőrség, a „Gepopo” főnöke (a magyar fordításban „Ávónéni”) megjelenik, és beszámol a népfelkelésről, amelyet a közlegő üstökös-bechapódás híre váltott ki. A nép a herceget szólítja, s az a tömeg elé lép. A Gepopo-főnök (azaz Ávónéni) póknak és polipnak öltözve tér vissza, és pánikba esve figyelmeztet egy rejtélyes alakra. Mindenekelőtt azonban megjelenik a hitvestársa halála fölött még mindig örvendező Astradamors, és táncra perdül Go-Go herceggel. Majd sziréna tudatja Nekrotzar megjelenését, aki győzelme tudatában apokaliptikus képekben idézi fel az Utolsó ítéletet. Köszönettel fogadja a Piet által felkínált vörösbort: számára ez jelképezi emberi áldozatainak vérét. Végül Astradamors, Go-Go, Piet és Nekrotzar valamennyien lerészegednek – és elszalasztják a világvégét.

Közjáték

Negyedik kép (Epilógus)

Temető, mint az első képben. Piet és Astradamors úgy hiszik, hogy meghaltak, és fenn vannak a mennyekben. Go-Go attól tart, ő az egyetlen túlélő, három martalóc azonban rádöbbeneti őt ennek ellenkezőjére. Nekrotzar csalódott, hogy nem semmisítette meg a világot. Mescalina kiszáll a sírból, és Nekrotzarban felismeri első férjét. Vitába keveredik a két ide vezetett miniszterrel, akik meg vannak győződve arról, hogy csakis a nép javát szolgálták. Pietet és Astradamorst vörösborral kínálják, így rájönnek, hogy még életben vannak. Nekrotzar mélységes csalódottságában visszavezetteti magát a sírba, és eltűnik. Felkel a Nap. Amanda és Amando, akik mit sem vettek észre a közlegő katasztrófából, előmászhatnak rejtekükből. Mindenki táncol és arról énekel, hogy nincs mit félni a haláltól.